

PRODUSE ECOLOGICE

Ghid informativ privind terminologia,
legislația, procedurile de etichetare

di

AGRICULTURE
BIOLOGIQUE

BIOLOGIJA
VOMIČARSTVO

Acest ghid se adresează producătorilor locali sau oricăror persoane sau structuri ce doresc să inițieze o activitate de producție, procesare sau comerț de produse tradiționale și/sau produse ecologice, familiarizând pe cei interesați cu terminologia specifică, legislația în domeniu, regulile de etichetare a produselor ecologice.

CUPRINS

1. Introducere	pg. 1
2. Concepții. Definiții	pg. 2
3. Beneficiile alimentelor ecologice	pg. 3
4. Etichetarea produselor ecologice	pg. 4
5.	
Procedura de înregistrare a operatorilor în agricultura ecologică	pg. 11

1. INTRODUCERE

O comunitate puternică și sănătoasă se așează mai ales pe iubire și nu doar pe prosperitate. Este vremea unei schimbări, a unei întoarceri la *firea lucrurilor*, la valorile dintru început ale creației.

Proiectul "**Culinar Cult - valorificarea tezaurului alimentar tradițional sibiian** în procesul dezvoltării rurale durabile" ne propune tuturor o alternativă

- la nepăsare și apatie prin *dragostea pentru pământ, natura și tradiție*,
- la ignoranță prin *trezirea conștiinței lucrurilor bine făcute*,
- la consumerism prin *educarea pentru un consum sanatos, ponderat, responsabil*,
- la egoism prin conlucrarea dintre *aproapele orașan și omu' de la țara*, fiecare cu truda lui,
- la izolare prin *comuniune și grija pentru toate și toate*.

Inițiatorii proiectului și-au propus să realizeze toate acestea prin :

- Crearea și animarea unui spațiu destinat micilor producători de produse tradiționale și/sau ecologice din județ, în Dumbrava Sibiului;
- Realizarea de cercetări etnografice privind cultura gastronomică locală;
- Promovarea educației permanente privind consumul responsabil, cu prioritate consumul local, prin seminarii și ateliere de dezbatere;
- Organizarea de schimburi de experiență între producătorii din județul Sibiu și cei din țară și din alte țări europene;
- Realizarea de broșuri informative - turistice și de specialitate.

Proiectul va fi continuat prin crearea unui centru de coordonare a inițiativelor de valorificare a produselor și meșteșugurilor tradiționale, a culturii gastronomice din județ. Vor fi sprijinite orice inițiative care servesc obiectivului general al acestui proiect, urmărindu-se o cât mai bună concertare a acestora.

2. CONCEPTE. DEFINIȚII

- **ALIMENTE NATURALE** - Industria alimentară folosește termenul de „natural,, pentru a indica faptul că **un aliment a fost procesat într-o măsură minimă și că nu sunt adăugați conservanți**. Alimentele naturale pot include alimentele ecologice, dar **nu toate alimentele naturale sunt ecologice**. (**Natural** nu înseamnă neapărat **Ecologic**).
- **ALIMENTE ECOLOGICE SAU ORGANICE** - produsele de origine animală sau vegetală care au fost obținute fără utilizarea substanțelor chimice sintetice sau a componentelor modificate genetic, nu au fost expuse iradierii iar în urma producerii lor mediul înconjurător nu a avut de suferit. Pentru a se considera organică, producția agricolă sau zootehnică trebuie să se desfășoare conform **principiilor ecologice** minim o perioadă de timp care diferă de la un produs la altul.
 - ^ **Carnea, ouăle, lactatele ecologice** provin de la animale care nu au fost tratate cu antibiotice și nu li s-au administrat hormoni de creștere, iar condițiile de igienă și alimentație din fermă sunt în conformitate cu reglementările în domeniu.
 - ^ În ceea ce privește **culturile vegetale ecologice**, pentru acestea nu sunt utilizate pesticide și fertilizanți obținuți prin metode artificiale.
 - ^ De asemenea, atât în cazul sectorului animalier, cât și a celui vegetal produsele nu sunt obținute prin inginerie genetică.
- **AGRICULTURĂ ECOLOGICĂ** - termen protejat și atribuit de U.E României, similar cu termenii „**agricultură organică**” sau „**agricultură biologică**” utilizați în alte state membre. În mod simplu, agricultura ecologică este un sistem agricol menit să furnizeze consumatorilor alimente proaspete, gustoase și autentice și care, în același timp, respectă ciclul natural de viață al sistemelor.
 - ^ Agricultura ecologică are o contribuție majoră la dezvoltarea durabilă, la creșterea activităților economice cu o importantă valoare adăugată și la sporirea interesului pentru spațiul rural.

ECOLOGIC, ECO, ORGANIC, BIO - termeni ce au aceeași semnificație, fiecare fiind specific unui alt spațiu geografic:

ü Termenul „organic” se utilizează în spațiul anglo-saxon (vorbitori de engleză): organic food, organic milk, organic expo, etc.

ü Termenul „bio” este folosit în special în spațiul franco-german: agriculture biologique.

ü Termenul „eco” sau „ecologic” este folosit în România (pe certificare fiind scris Agricultura Ecologică).

sigla de

BENEFICIILE ALIMENTELOR ECOLOGICE

a) Producția de legume, fructe și carne organice nu folosește substanțe chimice (pesticide, hormoni etc.), spre deosebire de cea obișnuită. Spre exemplu, mărul cultivat în mod convențional conține în jur de 30 de substanțe artificiale, concentrate în coajă, chiar și după spălare.

b) Produsele organice conțin cu minim 50% mai multe vitamine, minerale, enzime și fitoelemente comparativ cu cele convenționale. Cromul este un micronutrient deficitar în dieta modernă și se află mai concentrat cu 78% mai mult în alimentele ecologice. Seleniul este un antioxidant puternic care ne protejează de radicalii liberi și are un nivel de concentrare mai mare cu 400% în alimentele organice față de cele convenționale.

Calciul are biodisponibilitate cu 70% mai mare în alimentele ecologice. Litiul, folosit în tratarea diverselor forme de depresie, este cu 200% mai concentrat în alimentele ecologice, iar magneziul necesar sistemului muscular cu 140%.

c) Alimentația organică este singurul mod practic de evitare și protest împotriva produselor modificate genetic.

d) Lactatele, spre exemplu, trebuie consumate cât mai naturale deoarece tot ce există în supermarket provine din ferme în care animalele sunt tratate și hrănite cu amestecuri de antibiotice, hormoni și alte medicamente cu rol de creștere a producției. În plus, există riscul hrănirii animalelor cu soia modificată genetic.

e) Gustul și aroma fructelor și legumelor ecologice sunt mult mai autentice față de ale celor crescute convențional.

4. ETICHETAREA PRODUSELOR ECOLOGICE - SIGLE

Obiectivele, principiile și normele aplicabile producției ecologice sunt cuprinse în **legislația comunitară și națională** din acest domeniu.

Aceste norme, alături de definirea metodei de producție în sectorul de producție vegetală, animalieră și de acvacultură reglementează și următoarele aspecte legate de sistemul de agricultură ecologică: procesarea, etichetarea, comerțul, importul, inspecția și certificarea.

Prevederile privind **etichetarea produselor obținute din agricultura ecologică**, stabilite în Regulamentul (CE) nr. 834/2007 al Consiliului privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și în Regulamentul (CE) nr. 889/2008 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 sunt foarte precise și au în vedere oferirea încrederii depline a consumatorilor în produsele ecologice, ca produse obținute și certificate în conformitate cu reguli stricte de producție, procesare, inspecție și certificare.

Articolul 2 din REGULAMENTUL (CEE) NR. 2092/91 AL CONSILIULUI din 24 iunie 1991 privind metoda de producție agricolă ecologică și indicarea acesteia pe produsele agricole și alimentare.

În sensul prezentului regulament, un produs este considerat ca purtând indicații privind metoda de producție ecologică în cazul în care, pe etichetă, pe materialele publicitare sau în documentele comerciale, produsul în cauză, ingredientele sau materiile sale prime sunt descrise în termeni care sugerează cumpărătorului că produsul, ingredientele sau materiile sale prime au fost obținute în conformitate cu normele de producție prevăzute la articolul 6. În special, următorii termeni, derivatele lor obișnuite (precum bio-, eco- etc.) sau diminutivele, folosiți singuri sau în combinații, sunt considerați indicații privind metoda de producție ecologică pe întreg teritoriul Comunității și în orice limbă comunitară, cu excepția cazului în care acești termeni nu se aplică produselor agricole din produsele alimentare sau furaje sau nu prezintă, în mod evident, nici o legătură cu această metodă de producție.

Atunci când consumatorii aleg să cumpere produse ecologice, ei trebuie să știe că primesc exact acel produs pentru care au plătit. **Sigla și sistemul de etichetare ecologic** reprezintă mecanismul ce face posibil acest lucru.

Acest sistem este creat să ofere încredere deplină că produsele cumpărate sunt produse în totalitate în conformitate cu **legislația națională si/sau Regulamentul UE privind producția agricolă ecologică** sau, în cazul bunurilor importate, conform unui sistem echivalent, cu reguli la fel de stricte.

Procesul

Producția și comercializarea produselor pe piață ce poartă **etichete și sigle naționale / UE** specifice modului de producție ecologic urmează un proces strict ce trebuie urmat întocmai.

Pe durata întregului lanț de obținere a unui produs ecologic, operatorii trebuie să respecte permanent regulile stabilite în legislația comunitară și națională. Ei trebuie să-și supună activitatea unor vizite de inspecție, realizate de organisme de inspecție și certificare, în scopul controlului conformității cu prevederile legislației în vigoare privind producția ecologică.

Fermierii ce practică agricultura convențională trebuie mai întâi să supună exploatarea unei **perioade de conversie de minimum doi ani** înainte de a putea obține produse agricole ce pot fi comercializate ca produse ecologice. În cazul în care vor să obțină atât produse ecologice cât și convenționale, ei trebuie să separe clar aceste două operațiuni, în cursul fiecărei faze de producție.

Atât producătorii cât și procesatorii trebuie să respecte tot timpul regulile specifice precizate în legislația națională în domeniu și/sau Regulamentul UE. Ei trebuie să-și supună activitatea unor **inspecții** din partea organismelor sau autorităților de inspecție și certificare naționale /UE, pentru a se asigura că fermierii respectă legislația în vigoare privind produsele ecologice. Operatorii care trec cu succes de aceste inspecții vor primi apoi certificarea ecologică și își vor putea eticheta produsele ca fiind ecologice.

Inspecții

Odată cu încheierea procesului de conversie, operatorii continuă să fie supuși unor inspecții anuale ce cuprind:

- Inspecția documentației privind achizițiile și vânzările, stocul de animale și evidența privind medicația etc.;
- Este posibilă luarea de mostre;
- Inspectarea condițiilor de viață ale animalelor, în interior și în exterior;
- Inspectarea depozitelor, terenurilor, livezilor, serelor și paștilor.

Inspectorii pot planifica inspecții neanunțate și vizite "la fața locului" în cazul operatorilor care prezintă un risc mai mare.

Fiecare Stat Membru UE a stabilit un sistem de inspecție și a desemnat un număr de autorități publice și/sau organisme private de inspecție și certificare recunoscute, ce desfășoară inspecția și certificarea producției ecologice (www.traditiisibiu.ro - Ghid "Produse ecologice" (format electronic), Anexa 1 - Lista organismelor de inspecție și certificare aprobate de M.A.D.R. pentru efectuarea inspecției și certificării produselor agroalimentare ecologice pe teritoriul României în anul 2012).

În urma controalelor efectuate de organismele de inspecție și certificare, operatorii care au respectat regulile de producție vor primi certificatul de produs ecologic și își vor putea eticheta produsele cu mențiunea „ecologic”. Pe eticheta aplicată unui produs ecologic sunt obligatorii următoarele mențiuni: referire la producția ecologică, siglele, numele și codul organismului de inspecție și certificare care a efectuat inspecția și a eliberat certificatul de produs ecologic.

Neconformarea

În cazul operatorilor care nu îndeplinesc toate cerințele, acestora li se poate retrage certificarea ecologică și dreptul de a-si promova si vinde produsele ca produse ecologice.

În vederea atestării originii ecologice, etichetele alimentelor ecologice trebuie să conțină în clar cuvântul **"ecologic"** sau **"organic"**.

S Folosirea simplă a unuia dintre acești doi termeni ("ecologic" / "organic") indică faptul că alimentele conțin cel puțin 95% ingrediente ecologice;

S Alimentele inscripționate cu "100% ecologic" trebuie să conțină doar ingrediente ecologice;

S Alimentele care au cel puțin 70% conținut ecologic pot fi etichetate "făcut din ingrediente ecologice".

V _____ /

Claritate

Regulamentul conține reguli stricte privind etichetarea și folosirea siglei, pentru a se evita orice confuzie în rândul consumatorilor sau potențialele abuzuri:

"Pentru produsele nonecologice nu poate fi folosit nici un termen ca de pildă organic, bio, eco etc., inclusiv termenii folosiți în mărcile înregistrate și sunt interzise practicile de etichetare sau publicitate ce ar putea induce în eroare pe consumatori sau utilizatori prin sugerarea faptului că produsul sau ingredientele acestuia satisfac cerințele stabilite în această Regulament".

Sigla națională (România)

Produsele agricole și alimentare ecologice românești pot fi identificate ușor de cumpărători pentru că poartă pe etichetă sau ambalaj sigla "ae".

Utilizarea "ae" pe etichetă este obligatorie în cazul produselor autohtone. Însă pentru facilitarea identificării produselor ecologice pe rafturile magazinelor, logotipul "ae" poate fi aplicat și pe produsele din import, dacă acestea sunt certificate și în România de un organism de inspecție și certificare acreditat la noi.

Sigla „ae” (Agricultură Ecologică), proprietate a M.A.D.R, garantează ca produsul, astfel etichetat, provine din agricultura ecologică și este certificat de un organism de inspecție și certificare aprobat. Regulile de utilizare a siglei „ae” sunt cuprinse în Anexa nr.1 la **Ordinul comun pentru modificarea și completarea Anexei la Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 317/2006 și al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor nr.190/2006 pentru aprobarea Regulilor specifice privind etichetarea produselor agroalimentare ecologice.**

Dreptul de utilizare a siglei „ae” (Agricultură Ecologică) pe produsele, etichetele și ambalajele produselor ecologice îl au doar producătorii, procesatorii și importatorii înregistrați la M.A.D.R.

In România, controlul și **certificarea produselor ecologice** este asigurată în prezent de **organisme de inspecție și certificare** private (www.traditiisibiu.ro - Ghid "Produse ecologice" - format electronic, Anexa 1 - Lista organismelor de inspecție și certificare aprobate de M.A.D.R. pentru efectuarea inspecției și certificării produselor agroalimentare ecologice pe teritoriul României în anul 2012). Acestea sunt aprobate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, pe baza criteriilor de independență, imparțialitate și competență stabilite în **Ordinul nr. 65/2010** pentru aprobarea Regulilor privind organizarea sistemului de inspecție și certificare, de aprobare a organismelor de inspecție și certificare și de supraveghere a activității organismelor de control. Aprobarea de către M.A.D.R a organismelor de inspecție și certificare este precedată, în mod obligatoriu, de acreditarea acestora, în conformitate cu norma europeană EN ISO 45011:1998, emisă de un organism abilitat în acest scop.

Logo-ul

Sigla
pentru

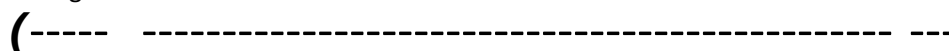
comunitar (Sigla UE)

UE a agriculturii ecologice și cele ale Statelor Membre sunt folosite a completa etichetarea și a mări vizibilitatea alimentelor și băuturilor ecologice
Uniunea Europeană
pentru consumatori.

Aplicarea logoului UE pe produsele alimentare preambalate este obligatorie începând cu data de 1 iulie 2010 . Utilizarea acestuia rămâne opțională pentru produsele importate. Folosirea logoului comunitar UE trebuie să fie însoțită de indicarea locului de producere al materiilor prime agricole. Această indicație poate fi de forma 'UE', 'non-UE' sau/și numele statului membru UE sau din afara UE unde au fost obținute produsul sau materiile prime ale acestuia. Logoul comunitar oferă recunoașterea produselor certificate ecologic în întreaga Uniune Europeană. Informații cu privire la modul de aplicare al logoului comunitar pe etichetele produselor agroalimentare ecologice sunt regăsite în **manualul de utilizare al logoului comunitar**.

Dacă operatorii doresc să-și vândă produsele într-un alt Stat Membru UE, trebuie să afișeze o Siglă adițională ce va fi recunoscut pe acele piețe. Folosirea siglei ecologice UE poate evita această dublare, oferind recunoașterea în întreaga Uniune Europeană.

Sigla națională „ae”, specifică produselor ecologice, alături de sigla comunitară sunt folosite pentru a completa etichetarea, în scopul identificării de către consumatori a produselor obținute în conformitate cu metodele de producție ecologică.

Consumatorii care cumpără produse care poartă sigla națională (ae) și logo-ul comunitar pot avea încrederea că:

S cel puțin 95% din ingredientele produsului au fost produse după metoda de producție ecologică;

S produsul respectă regulile schemei oficiale de inspecție;

S produsul provine direct de la producător sau procesator, într-un pachet sigilat;

S produsul poartă numele producătorului, procesatorului sau vânzătorului și numele sau codul organismului de inspecție și certificare.

IMPORTANT: Pentru a oferi mai multă siguranță, prin lege, toate produsele etichetate ca ecologice trebuie să poarte, pe lângă sigla națională/logo-ul comunitar, **numele ultimului operator** care a manipulat produsul (ex: producătorul, procesatorul sau vânzătorul) și **denumirea sau codul organismului de inspecție și certificare.**

Exemple de simboluri ale Organismelor de Inspecție și Certificare:

5. PROCEDURA DE ÎNREGISTRARE A OPERATORILOR ÎN AGRICULTURA ECOLOGICĂ

Înainte ca producătorii să înceapă desfășurarea unei activități în acest domeniu au obligația să se înregistreze la M.A.D.R. Înregistrarea producătorilor în agricultura ecologică este obligatorie, în fiecare an, prin completarea **Fișelor de înregistrare în agricultura ecologică**, disponibile la Direcțiile pentru Agricultură Județene și a Municipiului București, în perimetrul căreia producătorul își desfășoară activitatea, la **responsabilii județeni** pentru agricultura ecologică de la DAJ și APIA.

- ^ în fiecare an, **până la data de 1 iunie**, operatorii au obligația de a-si înregistra activitatea la Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, prin Direcțiile pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Județene / a Municipiului București.
- ^ Fac excepție producătorii care desfășoară activități de colectare din flora spontană, procesatorii și comercianții care își pot înregistra activitatea până la data de **31 decembrie a fiecărui an**. Procedura de înregistrare a producătorilor în agricultura ecologică este reglementată prin **Ordinul nr. 219/2007** pentru aprobarea Regulilor privind înregistrarea operatorilor în agricultura ecologică, cu completările și modificările ulterioare.

Urmare a procesului de înregistrare, M.A.D.R. elaborează în fiecare an **Lista operatorilor din agricultura ecologică** care este pusă la dispoziția celor interesați.

IMPORTANT !

Constituie contravenții săvârșirea următoarelor fapte, dacă au fost săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale să fie considerate infracțiuni:

- ^ nerespectarea de către producător, procesator sau comerciant a contractelor încheiate cu organismele de inspecție și certificare;
- ^ nerespectarea de către producător, procesator sau comerciant a caietelor de sarcini, ghidurilor și a standardelor de producție ecologică;
- ^ comercializarea de produse care nu sunt obținute prin metode de producție ecologică și care nu sunt supuse sistemului de inspecție și certificare acreditat; lipsa evidenței producerii, tranzacțiilor și a stocurilor produselor ecologice;

^ refuzul operatorului de a prezenta documentele și evidențele la cererea organului de control desemnat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Agricultura ecologică este un sector dinamic în România, care a cunoscut în ultimii ani o **evoluție** ascendentă, atât în sectorul vegetal cât și în sectorul de producție animalieră.

Organizarea comercializării produselor ecologice constituie un element important din filiera de agricultură ecologică. Comercializarea produselor ecologice se face numai de către comercianți înregistrați la M.A.D.R, prin diferite canale de piață: vânzări la poarta fermei, vânzări prin magazine en-gros, vânzări prin magazine specializate, vânzări prin bursa on-line pentru produse ecologice (www.agricultura-ecologica.ro), vânzări prin piețe sezoniere.

Una dintre condițiile esențiale pentru dezvoltarea agriculturii ecologice o reprezintă **promovarea conceptului de agricultură ecologică** în vederea conștientizării consumatorilor de avantajele consumului de produse ecologice, astfel încât aceștia să ofere un preț mai mare pentru produse curate, a căror calitate este garantată de un sistem de inspecție și certificare.

Acțiunile de informare a producătorilor, de instruire și de promovare a conceptului de agricultură ecologică sunt realizate de către **organizații de stat și private**. Educația în agricultura ecologică, în vederea formării de specialiști pentru acest domeniu constituie o preocupare a **instituțiilor de profil din învățământul superior**.

Ca parte a campaniei de promovare a agriculturii ecologice în Uniunea Europeană, la inițiativa Directoratului General pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală al Comisiei Europene, a fost creat site-ul www.ec.europa.eu/agriculture/organic/home_ro ce are ca principal obiectiv informarea publicului larg cu privire la sistemul de agricultură ecologică precum și punct de plecare în realizarea campaniilor promoționale în diferite State Membre.

interprofesionale din sector, care participă cu minim 20 % din costul real al acțiunilor, cofinanțarea fiind asigurată de la bugetul de stat, în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 3/2008 al Consiliului privind acțiunile de informare și promovare pentru produsele agricole pe piața internă și în țările terțe și cu Regulamentul (CE) nr. 501/2008 al Comisiei de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 3/2008.

V- -----

Pentru orice informații suplimentare, ne puteți contacta la adresa de email
suport@traditiisibiu.ro

SITE-URI RECOMANDATE

www.traditiisibiu.ro
www.rndr.ro
www.leader-romania.ro
www.agricultura-ecologica.ro
www.bretagnealafirme.com
www.lumeasatului.ro
www.ies.org.ro
www.onpterbv.ro
www.agriculturae.ro
www.ec.europa.eu
www.stiriong.ro

Acest Ghid este elaborat în cadrul proiectului "**Culinar Cult - Valorificarea tezaurului alimentar tradițional sibian în procesul dezvoltării rurale durabile**" - o inițiativă

SIBIU

TURISM SIBIU

Asociația Producătorilor de DF
Produce Tradiționale și Ecologice
Sibiu

